

Enligt sändlista

BILDANDE AV NATURRESERVATET BASTUDALEN I ÅRE OCH BERGS KOMMUNER

Uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn	Bastudalen
Kommuner	Åre och Berg
Socknar	Marby, Hallen och Oviken
Fastigheter	Bastudalen 1:2, Hammarnäs 7:36 Järsta 4:3 samt Tossåsfjäll 1:1 (renbetesland)
Markägare	För Tossåsfjäll: Fastighetsverket (renbetesfjäll). För övriga fastigheter: Naturvårdsfonden (Naturvårdsverket)
Lägesbeskrivning	I Oviksfjällen, söder om Bydalen
Kartblad	Topografiska kartbladen 18D NO, 18E NV, 19D SO, 19E SV, 183-4, 184-3, 193-2 och 194-1 Ekonomiska kartbladen 183 99, 184 90, 184 91, 193 09, 194 00 och 683 88
Areal	Bastudalen 1899 ha, Hammarnäs 104 ha Järsta 123 ha Tossåsfjäll 706
Fastighetsförvaltare	Totalt 2832 ha varav 5 hektar vatten Tossåsfjäll: Fastighetsverket och Länsstyrelsen, Rennäring För övriga fastigheter: Länsstyrelsen, Naturvård
Renbetesrätt	Utöver Tossåsfjäll 1:1 är södra delen av fastigheten Bastudalen 1:2 åretruntmark för renbete. Denna del innefattar de f.d. fastigheterna Bastudalen 1:1 och Rönnåsen 1:1 (496 respektive 913 ha). Se vidare finansdepartementets ämbetskrivelse den 23 september 1886 till Länsstyrelsen i Jämtlands län.

Beskrivning av området - naturförhållanden och naturvärden

Området utgörs av fjället Drommen samt dess branta grandominerade sluttningar med få eller inga skogliga ingrepp. Myrandelen är hög speciellt i de högre liggande delarna. De lägre branta partierna är delvis av god bonitet. Av lövet dominerar björk men sälg, rönn och enstaka asp förekommer. Trots närheten till turistanläggningar har området en vildmarkskaraktär, delvis kanske på grund av den starkt kuperade terrängen.

Uppe på fjället Drommen återfinns den sk Dromskåran som är en mycket välkänd isälvskanjon av sadelskåretyp. Dromskåran gröptes ur av de väldiga vattenmassor som under isavsmältningen forsade fram från söder mot norr i passet mellan Drommen och Falkfångarfjället. Dromskåran är omkring 50 meter djup, 150 meter bred och 800 meter lång. I anslutning till skåran finns även andra intressanta kvartärgeologiska bildningar som strandlinjer, skvalrännor, terrasser, en slukås och ett delta.

En mindre del av reservatet ligger norr om Storån - fastigheten Järsta 4:3. Den har dock bland annat en strategisk betydelse som buffert mellan konventionellt skogsbruk och turistområdet i Bydalen.

Inom området finns de före detta fäbodvallarna Dromhövallen, Bastudalen och Rönnåsen. Av byggnader återstår endast några rester vid Dromhövallen. Vindskydd finns vid Rönnåsen och Dromtjärnarna. En gammal förfallen raststuga i Bastudalen har rivits år 2001.

Litteratur

Oviksfjällen. Geologiska sevärdheter. Länsstyrelsen i Jämtlands län 1990.

Ärendets beredning

Bakgrunden till detta beslut om naturreservat framgår av länsstyrelsens ärende dnr 231-5468-95. Större delen av reservatet har ingått i de tre före detta domänreservaten FDR-Z-003-Järsta, FDR-Z-004 Bastudalen samt del av FDR-Z-002-Högdalen. Dessa domänreservat - som Domänverket på sin tid inrättat - har vid Domänverkets bolagisering överförts till naturvårdsfonden. I regeringsbeslut (1995-12-21 M95/4758/4 och M95/4836/4) har regeringen förklarat att "det ankommer på berörda länsstyrelser att...besluta om erforderliga förordnanden enligt naturvårdslagen" för dessa områden. Utöver naturvårdsfondens mark har Dromskåran med dess unika naturvärden medtagits i reservatet.

Större delen av området ingår i skoterförbudsområde Sylarna-Helags-Oviksfjällen. För dalgången Höglekardalen-Bydalen gäller särskilt skoterförbud.

En särskild skrivelse har kommit in från Höglekardalens semesterby med önskemål om justering av gränsen för reservatet intill anläggningen.

Önskemålen har tillgodosetts genom att reservatsbestämmelserna inte skall utgöra något hinder för önskad justering.

Länsstyrelsens beslut

Det beskrivna området som avgränsas med en heldragen linje på bifogade karta bör av skäl som ovan nämnts särskilt skyddas och vårdas i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer och tillgodose behov av områden för friluftslivet. Länsstyrelsen förklarar därför med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken området som naturreservat.

Naturreservatets namn skall vara **Bastudalen**.

I detta beslut har Länsstyrelsen beaktat de grundläggande bestämmelserna för hushållning med mark och vattenområden enligt 3 kap. miljöbalken (MB). Länsstyrelsen finner att detta beslut om naturreservat stämmer väl överens med dessa bestämmelser. Sålunda är området riksobjekt för naturvård och friluftsliv (3kap. 6 § MB).

Vidare ingår det i det europeiska nätverket av värdefulla naturområden - Natura 2000 (SE0720211 Högdalen, SE0720212 Bastudalen och SE0720225 Järsta). Reservatet är dock inte identiskt med de tre Natura 2000-områdena. Bestämmelserna härom - det s.k. Art- och habitatdirektivet - återfinns numera i 7 kap. 27 § punkt 2, i miljöbalken. Enligt direktivet utgörs naturtypen till största delen av västlig taiga (9010) med inslag av svagt välvda mossar och kärr av magrare typ (7140) samt örtrik näringsrik granskog (9050).

Området har mycket stor betydelse för rennäringen. Länsstyrelsen finner att detta beslut om naturreservat även bevarar och stärker rennäringens intressen i området.

Ändamålet med reservatet skall vara att bevara områdets olika naturtypers ekosystem och naturliga processer samt att bevara landskapets orörda karaktär i väsentligen orört och ostört tillstånd för framtiden. Ändamålet är även att - inom ramen för detta ändamål - ge möjlighet till friluftsliv och vetenskaplig forskning i orörd natur.

Ändamålet skall tryggas genom att

- skogen och all annan natur lämnas att utvecklas fritt
- alla exploaterande verksamheter undviks
- friluftslivet kanaliseras

För området skall gälla de föreskrifter enligt 7 kap. 5-6 §§ och 30 § miljöbalken jämfört med 22 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken, vilka anges nedan.

Nedanstående föreskrifter skall inte innebära inskränkning i samernas rättigheter enligt rennäringslagen. Detta gäller renbetesland samt den del av fastigheten Bastudalen 1:2 som är åretruntmark för renbete, jämför ovan. Föreskrifterna skall inte heller utgöra hinder för åtgärder enligt skötselplan.

Vidare skall föreskrifterna inte heller utgöra hinder mot en minskning av reservatets areal med cirka två hektar i direkt anslutning till Höglekardalens semesterby. Detta får i så fall prövas i särskild ordning.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheten inom reservatet

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att

1. Uppföra byggnad
2. Anlägga väg
3. Anlägga luft- eller markledning
4. Bedriva täkt av berg, sten, grus eller torv
5. Borra, spränga, gräva, schakta, utfylla eller tippa
6. Dika, dämna eller vidta vattenreglering
7. Fälla växande eller döda träd, upparbeta vindfällena eller vidta någon skogsvårdsåtgärd
8. Plantera in för trakten främmande växt- eller djurart
9. Använda kemiska bekämpningsmedel på land eller i vatten
10. Utan länsstyrelsens tillstånd sprida ut kalk på land eller i vatten

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med reservatet, nämligen

1. Utmärkning och information om reservatet
2. Uppsättning av informationstavlor på platser som anges i skötselplanen
3. Anläggning och underhåll av vinter- och sommarleder inom området

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att

1. Klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig närmare rovfågelbo, lya eller gryt än 100 m
2. Göra åverkan på mark eller växtlighet, torrträd och vindfällena inräknade
3. Framföra motordrivna fordon i terräng

D. Föreskrifter enligt 3 § förordning om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Länsstyrelsen fastställer de föreskrifter om naturvårdsförvaltningen mm som framgår av bifogad skötselplan.

Övrigt

Enligt 27 § verksförordningen skall Länsstyrelsen göra en konsekvensutredning över de föreskrifter som riktar sig mot allmänheten vid bland annat naturreservatsbildning. Länsstyrelsen finner att de aktuella föreskrifterna endast innebär en marginell begränsning för allmänheten.

Detta beslut kan överklagas hos Regeringen, Miljödepartementet, se bilaga.

Kungörelsedelgivning skall ske enligt 17 § delgivningslagen.

Beslut i detta ärende har fattats av styrelsen. I beslutet deltog tf. landshövding Uno Svaleryd, Per-Owe Öberg, Kerstin Wallin, Bernt Källström, Elsa Danielsson, Lennart Oscarsson, Per Åsling, Camilla Simonsson, Per Söderberg, Gunnar Engné, Torbjörn Junhov, MonaLisa Norrman, Peter Frost och Olof Johansson.

I den slutliga handläggningen deltog även chefen för rennäringsfunktionen Bengt Ekendahl, länsantikvarie Kjell-Åke Aronsson, förste länsassessor Erik Berglund samt naturvårdsdirektör Olof Ternström, den sistnämnde föredragande.

Uno Svaleryd

Olof Ternström

Bilagor

1. Skötselplan
2. Hur man överklagar
3. Kombinerad besluts- och skötselplanekarta

SKÖTSELPLAN FÖR BASTUDALENS NATURRESERVAT

Skötselplanen omfattar denna textdel och den kombinerade besluts och skötselplanekartan. Planen upprättades år 2002.

Syftet med naturvårdsförvaltningen

1. Bevara och vårda områdets naturtypers ekosystem och naturliga processer samt att bevara landskapets orörda karaktär i väsentligen orört och ostört tillstånd.
2. Bibehålla områdets goda förutsättningar för naturstudier och annat rörligt friluftsliv.

Disposition och skötsel av mark och vatten

Hela området

Beskrivning:

Området utgörs av fjället Drommen samt dess branta grandominerade sluttningar samt ett mindre parti norr om Storån.

Mål:

Orört fjäll och urskog. Områdets orörda karaktär skall i största möjliga utsträckning bibehållas.

Riktlinjer:

Inga åtgärder vidtas utöver vad som anges nedan.

Bränder - brandsläckning

Reservatet hyser en del spår av äldre tiders bränder. Från naturvårdssynpunkt är nya bränder av måttlig omfattning i princip önskvärda för att bibehålla det naturliga ekosystemets struktur och funktion. Särskild plan måste göras för detta. I avvaktan på en sådan plan skall inom ramen för gällande räddningstjänstlag så skonsamma metoder som möjligt användas vid bekämpning av brand.

Anordningar för rekreation och friluftsliv mm

Tillgänglighet och friluftsanordningar

Beskrivning:

Samfällad väg mellan Bydalen och Gräftåvallen berör reservatet i nordöst.

Mål:

Rörligt friluftsliv skall kunna bedrivas. Friluftslivets intresse skall underordnas intresset att bevara naturkvalitéerna.

Åtgärder:

Vägvisning görs från samfällda vägen. Vid behov rustas ett lämpligt antal av befintliga gamla leder upp.

Renhållning

För renhållning i terrängen svarar naturvårdsförvaltaren.

Information

Informationsskyltar sätts upp vid samfällda vägen mellan Bydalen och Gräftåvallen och vid lämpligt ställe i anslutning till Dromskåran samt där etablerade stigar går in i området. Naturvårdsförvaltaren svarar för detta.

Utmärkning

Reservatet skall nere i skogsmarksområdet utmärkas i lämplig omfattning enligt svensk standard och enligt Naturvårdsverkets anvisningar. Den gamla fastighetsgränsen inom fastigheten Bastudalen 1:2 som skiljer ut området med renbetesrätt skall markeras på särskilt sätt.

Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Ekonomisk utredning

Initialkostnader

Framställning av skylt	20 000 kr
Utmärkning av reservatsgräns	80 000 kr

Årliga kostnader

Tillsyn	10 000 kr
---------	-----------

Finansiering

Naturvårdsverket finansierar naturvårdsförvaltningen.